

Statuut van kunstenaars

Nieuws woensdag 1 februari 2006

Beeldende kunst heeft nog lange weg te gaan

De wet van 1 juli 2003 voorziet voor alle kunstenaars een statuut als werknemer voor wat betreft de sociale zekerheid. Voor de scheppende kunstenaars moet er echter een 'opdracht' zijn om onder deze wet te vallen. Dit geeft heel wat problemen voor de beeldende kunstenaars en de auteurs.

Een scheppend kunstenaar is creatief in zijn atelier of op zijn pc bezig en werkt dus niet steeds in opdracht. Het werk wordt dikwijls pas later aangeboden in een galerij of bij een uitgever. De sociale bureaus voor de kunstenaars zetten de verkoop van bepaalde werken wel om in een opdracht en een arbeidsovereenkomst. Dit is dus de enige manier om tot sociale bijdragen te komen en het statuut van werknemer te verkrijgen.

Musea en beeldende kunstenaars

Naar aanleiding van de onderhandelingen in het MUHKA (Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen) over een bedrijfs-CAO voor de lonen, stelden we vast dat er voor de kunstenaars niets geregeld is. Blijkbaar is het de gewoonte om aan de artiesten gewoon een ruimte beschikbaar te stellen in het museum en eventueel de kosten terug te betalen. Er wordt dus nooit een arbeidsovereenkomst getekend. Dit klopt niet met de wetgeving. Soms worden bestaande werken tentoongesteld, maar dikwijls wordt een installatie speciaal op maat van het museum gecreëerd. Zeker in dat laatste geval gaat het duidelijk om een opdracht en moet er dus sociale zekerheid voor werknemers worden betaald. De kunstenaars zijn ofwel niet op de hoogte van deze wettelijke bepalingen of willen liever een werk verkopen aan het museum omdat dit belangrijk is voor hun verdere carrière. Ook in andere musea, zoals bijvoorbeeld het SMAK, troffen we dezelfde onwettige situatie aan.

We zoeken naar een werkbare oplossing voor de artiesten. Het MUHKA valt onder het Paritair Comité voor de sociaal-culturele sector (329). Maar de CAO-loonharmonisatie is hier niet van toepassing, vandaar dat we over een eigen CAO-lonen onderhandelen binnen het MUHKA. We moeten zeker tot een oplossing komen voor de kunstenaars bij het afronden van de onderhandelingen.

Het Kunstendecreet

Een aantal nieuwe initiatieven, waarbij de beeldende kunst de kernactiviteit vormt, worden vanaf 1 januari 2006 gesubsidieerd binnen het Kunstendecreet. De vraag is of deze organisaties ook onder het Paritair Comité voor het sociaal-cultureel werk vallen. Hoe dan ook moeten er voor deze nieuwe organisaties loonafspraken

komen, zoals voor de podiumkunsten en de muziek. We werken aan een analyse hiervan, samen met de werkgevers van de sociaal-culturele sector, de podiumkunsten en het kunstenloket. De administratie Beeldende Kunst van de Vlaamse overheid stuurde een enquête rond met onder andere de vraag naar de situatie van de kunstenaars in de werkplaatsen. Tot nu toe kregen we hiervan nog geen resultaten. Volgens de laatste berichten zouden deze zelfs niet openbaar gemaakt worden, wat voor ons absoluut onaanvaardbaar is.

Beeldende kunstenaars kunnen heel moeilijk overleven van alleen maar hun artistieke activiteiten. Daarom zijn er veel die opteren om minstens deeltijds les te geven, waardoor ze aangesloten zijn bij de sector Onderwijs. Wellicht is het dus aangewezen een vergadering te organiseren samen met ACOD Onderwijs om de verdere strategie te bepalen. Heb je ideeën en voorstellen hier rond? Laat ze ons gerust weten.